

Σύγχρονη Ιστορία της Ελλάδος (1875-σήμερα)

IV. Μεσοπόλεμος

Η περίοδος του Μεσοπολέμου στην Ελλάδα, από το 1923 έως το 1940, ήταν εποχή **πολιτικής ρευστότητας, κοινωνικών ανακατατάξεων και οικονομικών κρίσεων**, αλλά και **μεταρρυθμίσεων και προσπαθειών εκσυγχρονισμού**.

Η χώρα βγήκε τραυματισμένη από τη Μικρασιατική Καταστροφή, υποδέχτηκε πάνω από ένα εκατομμύριο πρόσφυγες και μπήκε σε μια πορεία με συνεχείς εναλλαγές πολιτευμάτων, πραξικοπήματα και εμφυλιοπολεμικές εντάσεις.

Η Ελλάδα μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή

Η **προσφυγική κρίση** ήταν η μεγαλύτερη πρόκληση. Περισσότεροι από **1.200.000 πρόσφυγες** από τη Μικρά Ασία έφτασαν στην Ελλάδα, αλλάζοντας ριζικά τη δημογραφική, οικονομική και πολιτιστική εικόνα της χώρας.

- ♦ Οικονομικά, η Ελλάδα πιάστηκε: έπρεπε να στεγάσει, να θρέψει και να ενσωματώσει αυτούς τους πληθυσμούς.
- ♦ Κοινωνικά, οι σχέσεις ανάμεσα σε γηγενείς και πρόσφυγες δεν ήταν πάντα αρμονικές.
- ♦ Πολιτικά, η αστάθεια εντάθηκε, με τη μοναρχία να αμφισβητείται συνεχώς.

Πολιτική Αστάθεια και Εναλλαγές Καθεστώτων

Η Ελλάδα πέρασε μέσα στον Μεσοπόλεμο από **μοναρχία σε δημοκρατία**, από **κοινοβουλευτισμό σε δικτατορίες**, και ξανά πίσω.

1924: Ανακήρυξη της Β' Ελληνικής Δημοκρατίας

- Μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή και την έξωση του βασιλιά Κωνσταντίνου, η Ελλάδα γίνεται επίσημα **δημοκρατία**.
- Η περίοδος χαρακτηρίζεται από **συνεχή πραξικοπήματα, συγκρούσεις μεταξύ βενιζελικών και βασιλικών, και αστάθεια στην εξουσία**.

1925–1926: Δικτατορία Πάγκαλου

- Ο στρατηγός Θεόδωρος Πάγκαλος αναλαμβάνει την εξουσία με πραξικόπημα.
- Η διακυβέρνησή του είναι αυταρχική, σύντομη και ανατρέπεται από τον Κονδύλη.

Σύγχρονη Ιστορία της Ελλάδος (1875-σήμερα)

1935: Επαναφορά της Μοναρχίας

- Μετά από ένα νέο πραξικόπημα, ο **Γεώργιος Β'** επιστρέφει στον θρόνο.
- Το δημοψήφισμα που επικυρώνει την επιστροφή χαρακτηρίζεται από **εκτεταμένη νοθεία**.

Η Οικονομία στον Μεσοπόλεμο

Η οικονομική πορεία της Ελλάδας επηρεάστηκε άμεσα από την παγκόσμια οικονομική κατάσταση:

- Η **Μεγάλη Ύφεση (1929)** έπληξε τη γεωργία, το εμπόριο και τις εξαγωγές.
- Η **δραχμή υποτιμήθηκε**, η ανεργία αυξήθηκε, και η κοινωνική δυσανεμία εντάθηκε.
- Παρ' όλα αυτά, η χώρα έκανε σημαντικά **δημόσια έργα**, με προσπάθειες εκσυγχρονισμού της υποδομής (λιμάνια, σιδηρόδρομοι, ηλεκτροδότηση).

Η Δικτατορία της 4ης Αυγούστου (1936–1941)

Το 1936, ο **Ιωάννης Μεταξάς**, με τη συγκατάθεση του βασιλιά και υπό το πρόσχημα της αποτροπής κοινωνικής εξέγερσης, εγκαθιδρύει το **καθεστώς της 4ης Αυγούστου**.

Χαρακτηριστικά του καθεστώτος:

- **Κατάργηση του κοινοβουλίου και των κομμάτων**
- **Λογοκρισία, καταστολή και φυλακίσεις πολιτικών αντιπάλων**
- **Οργάνωση μαζικών νεολαιών (ΕΟΝ)**
- **Καλλιέργεια εθνικιστικού λόγου και συμβόλων**

Παρά τα αυταρχικά χαρακτηριστικά, η κυβέρνηση Μεταξά **προχώρησε σε κοινωνικές μεταρρυθμίσεις**, όπως: Εργατική νομοθεσία, ίδρυση ΙΚΑ (1937), Ρυθμίσεις για την αγροτική παραγωγή.

Σύγχρονη Ιστορία της Ελλάδος (1875-σήμερα)

Προετοιμασία για τον Πόλεμο

Από το 1939 και μετά, η Ευρώπη μπαίνει σε τροχιά πολέμου. Η Ελλάδα, αν και επίσημα ουδέτερη, **προετοιμάζεται σιωπηρά** για ενδεχόμενη σύγκρουση:

- Οχυρώνεται η ελληνοαλβανική μεθόριος,
- Ενισχύεται ο στρατός,
- Υπάρχει ετοιμότητα για εθνική άμυνα.

Στις **28 Οκτωβρίου 1940**, ο Μεταξάς απορρίπτει το ιταλικό τελεσίγραφο και η Ελλάδα εισέρχεται στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο — αλλά αυτό ανήκει πια σε άλλη ιστορική ενότητα.

Συμπεράσματα

Η περίοδος του Μεσοπολέμου στην Ελλάδα ήταν μία **σκληρή μεταβατική εποχή**.

Η χώρα πάλεψε να σταθεροποιηθεί, να επουλώσει τις πληγές της Μικρασιατικής Καταστροφής και να ενσωματώσει τους πρόσφυγες. Όμως, **ο πολιτικός διχασμός και οι εσωτερικές συγκρούσεις** δεν της επέτρεψαν να αποκτήσει μακροχρόνια σταθερότητα.

Και όμως — μέσα σε όλα αυτά, τέθηκαν οι βάσεις για θεσμούς, έργα και αλλαγές που επηρέασαν τις επόμενες δεκαετίες.